

Työnohjaaja osallistavana kehittäjänä – coaching, fasilitointi ja mindfulness työtapoina

Tästä koulutuksesta saat hyvät valmiudet työnohjaajana toimimiseen. Koulutus on suunniteltu siten, että sen antamia valmiuksia voi käyttää työnohjauksen lisäksi kaikessa johtamis- ja asiantuntijatyössä, kun toimitaan valmentavalla tai osallistavalla työotteella joko yksilöiden, ryhmien tai työyhteisöjen kanssa. Koulutuksessa erilaisten ohjausmuotojen käsittely yhdistyy niin, että eri näkökulmat tukevat toinen toisiaan. Osallistava työote ja mindfulness kulkevat läpikäyvinä teemoina.

Ajankohta: 01.11.2022

Paikka: Helsinki

Hinta: 7500 + alv. 24%

Ota yhteyttä:

Sari Laurila

+358 50 448 8930

sari.laurila@hyplus.fi

Työnohjaajana, coachina tai fasilitaattorina toimit työelämän eri tilanteissa kehitymisprosessien tukijana tai ohjaajana. Tällöin perustehtäväsi on tukea kutakin ohjattavaa yksilöä, ryhmää tai työyhteisöä tutkimaan ja kirkastamaan omaa tilannettaan, selviämään haasteellisista tilanteista sekä asettamaan ja saavuttamaan työhönsä liittyviä tavoitteita.

Työnohjaajan tärkeimpänä työvälineenä on luottamuksellinen vuorovaikutussuhde.

Vuorovaikutuksessa aktivoidaan ohjattavien ajattelua ja toimintaa sekä voimaannutetaan heitä tukemaan ja ohjaamaan itseään suhteessa organisaationsa tavoitteisiin, tarpeisiin tai vaatimuksiin.

Työnohjaaja osallistavana kehittäjänä -koulutuksessa painottuu tutkiva, inhimillisiä voimavaroja hyödyntävä ja ratkaisusuuntautunut työskentely. Koulutuksessa ohjataan ryhmän vuorovaikutusta siten, että osallistujien osaaminen tulee koko koulutusryhmän käyttöön ja vahvistuu. Koulutus perustuu sosiokonstruktivistiseen näkemykseen oppimisesta ja kehittymisestä.

HYÖDYT

Koulutuksen jälkeen osallistuja pystyy hyödyntämään työnohjauksessa joustavasti erilaisia lähestymistapoja, kuten coachingia, fasilitointia ja mindfulnessia. Koulutuksen tavoitteena on, että osallistajat

- muodostavat kokonaiskuvan tämänhetkisen työelämän ja työyhteisöjen kehitymis- ja ohjaustarpeista sekä eri ohjausmuotojen (työnohjaaja, coach, fasilitaattori) mahdollisuuksista kehittämisen ja tuen antajina
- sisäistävät työnohjaajan ja muiden työelämäohjaajien perustehtävän samankaltaisuuden ja erot sekä keskeisimmät työkalut
- saavat varmuutta ja oppivat toimimaan erilaisissa ohjaustilanteissa tarkoituksenmukaisella sekä ohjattavia että heidän organisaatioitaan tukevalla tavalla
- saavat valmiuksia toimia ohjaustyössä sekä organisaatioiden sisällä (henkilöstön kehittäjä, esihenkilöt ja muut sisäiset kehittäjät) että itsenäisenä yrittäjänä
- saavat valmiuksia toimia erilaisissa työelämän tilanteissa osallistavalla työotteella ja osallistavaa toimintakulttuuria edistävästi
- perehtyvät erilaisiin ohjaustyyliin ja -menetelmiin sekä vahvistavat valmiuksiaan erityisesti läsnäolevina, voimaannuttavina ja ratkaisusuuntautuneina yksilöiden, vertaisryhmien ja työyhteisöjen ohjaajina
- perehtyvät mindfulnessin tutkimusperustaisuuteen, sen harjoittamiseen ja saavat valmiuksia hyödyntää sitä ohjauksellisessa vuorovaikutuksessa.

KENELLE

Koulutusohjelma on suunnattu henkilöille, jotka haluavat vahvistaa ja syventää osaamistaan yksilöiden, ryhmien ja työyhteisöjen monipuolisina ja asiakkaiden tarpeet huomioivina ohjaajina. Koulutus soveltuu hyvin muun muassa

- henkilöstön kehittäjille
- johtajille ja esihenkilöille
- valmentajille
- kouluttajille
- konsulteille
- kaikille asiakastyötä tekeville.

Hakijan on hyvä tunnistaa omakseen yksi tai useampi seuraavista kiinnostuksista tai tavoitteista:

- aikomus toimia työnohjauksen ammattilaisena
- työnohjauksellisten ja valmennuksellisten ohjaustaitojen lisääminen johtamis- ja kehittämistehtäviin
- menetelmällisten valmiuksien laajentaminen luovissa ja konkretisoivissa työtavoissa, kuten osallistavassa ryhmätyöskentelyssä, visuaalisissa sekä ratkaisukeskeisissä työtavoissa
- ryhmadynamiikan hyödyntäminen työn ja työyhteisöjen tutkimisessa ja kehittämisessä
- omien vuorovaikutus- ja reflektiotaitojen kehittäminen
- teoreettisen ymmärryksen lisääminen työnohjaus- ja johtamistyöhön

VIITEKEHYS

Koulutuksessa painottuu tutkiva, inhimillisiä voimavaroja hyödyntävä ja ratkaisusuuntautunut työskentely. Ihminen nähdään aktiivisena, kehittyvänä ja luovana toimijana, joka on osa organisaatioiden toimintaa ja yhteiskuntaa.

Osallistujat perehtyvät koulutuksen aikana siihen, mitkä tekijät työelämässä ohjaavat ihmisten ja yhteisöjen kehittymistä. Koulutuksen sisällöissä ja työtavoissa hyödynnetään tutkimustietoa.

Työnohjaaja, coach tai fasilitaattori toimii työelämän eri tilanteissa kehittämisprosessien tukijana tai ohjaajana. Työnohjaajan tehtävänä on tukea kutakin ohjattavaa yksilöä, ryhmää tai työyhteisöä tutkimaan ja kirkastamaan omaa tilannettaan, tunnistamaan ja hyödyntämään olemassa olevat resurssit ja potentiaali, selviämään haasteellisista tilanteista sekä asettamaan ja saavuttamaan työhönsä liittyviä tavoitteita.

Valmentavalla ja osallistavalla työotteella voidaan lisätä myös luovuutta, innovatiivisuutta, avoimuutta ja rohkeutta tukevan toimintakulttuurin edistämistä.

Koulutus perustuu sosiokonstruktivistiseen näkemykseen oppimisesta ja kehittymisestä. Koulutuksessa ohjataan ryhmän vuorovaikutusta siten, että osallistujien osaaminen tulee koko koulutusryhmän käyttöön ja vahvistuu.

Koulutuksessa kulkevat rinnakkaisina prosesseina työnohjauksellisten menetelmien oppiminen, ryhmäprosessi, ryhmän havainnointi, reflektio, teoria ja oman persoonan tutkiminen ja työstäminen. Opiskelijoita haastetaan älyllisesti ja kokemuksellisesti uuden kehittämiseen.

Koulutus antaa sekä teoreettiset että käytännön valmiudet toimia kehittymistä edistävänä ja osallistavana työnohjaajana, coachina ja fasilitaattorina erilaisissa työelämään liittyvissä prosesseissa ja työtehtävissä.

RAKENNE, SISÄLTÖ JA TYÖSKENTELYMUODOT

Koulutuksen laajuus on 70 opintopistettä, ja se sisältää seuraavat osa-alueet:

- lähiopiskelu, 20 op: 32 koulutuspäivää 16:ssa jaksossa, yhteensä 200 tuntia lähiopetusta
- koulutustyönohjaus, 7 op: 56 tuntia saatua koulutustyönohjausta (työnohjauksen työnohjausta ryhmässä)
- työnohjausharjoittelu, 15 op: 120 tuntia tehtyä työnohjausharjoittelua (sekä yksilö- että ryhmätyönohjausta)
- vertaisryhmätyöskentely, 5 op: 70 tuntia dokumentoitua työskentelyä
- ohjattu etäopiskelu, 23 op: kirjallisuus- ja referaattitehtäviä, henkilökohtainen työnohjaajan käsikirja sekä lopputyö

Kirjallisuuteen perehtymistä varten annetaan erillinen kirjallisuusluettelo, jonka sisältämistä vaihtoehdoista valitaan vähintään 2000 sivua.

Koulutusohjelman kokonaislaajuus on 70 opintopistettä ja se kestää runsaat kaksi lukuvuotta: 1.11.2022–30.6.2023, 1.8.2023–30.6.2024 ja 1.8.2023–31.12.2024.

Koulutuksen tunti- ja opintopistemäärät ovat Suomen työnohjaajat ry:n työnohjaajakoulutukselle 2017 antamien suositusten mukaiset, ja koulutuksesta valmistunut työnohjaaja voidaan hyväksyä yhdistyksen jäseneksi.

Koulutus toteutetaan prosessimuotoisena, työn ohella opiskeltavana monimuoto-opiskeluna. Osallistujat muodostavat yhden koulutusryhmän ja 4–5 pysyvää pienryhmää osallistujamäärästä riippuen. Koulutuksen perustan muodostavat lähiopiskelupäivien aikana tapahtuvat opiskelu, ohjausharjoittelu ja koulutustyönohjaus. Tämän lisäksi koulutukseen kuuluu vertaisryhmätyöskentelyä, lähipäivien ulkopuolella tapahtuvaa työnohjausharjoittelua, kirjallisuus- ja referaattitehtäviä sekä lopputyö.

Koulutus rakentuu kahden pääkouluttajan johtamalle oppimisprosessille. Kouluttajat ovat pääsääntöisesti läsnä kaikilla koulutusjaksoilla. Lisäksi lähipäivissä on muutamia vierailevien asiantuntijoiden pitämiä työpajoja.

Oppimisprosessin keskeisiä tekijöitä ovat ryhmäprosessi, kokemuksellinen oppiminen sekä työnohjauksen teorian ja käytännön yhteen nivova opiskelu.

Lähiopiskelu ja lähiopiskelujaksojen keskeiset teemat

Koulutus sisältää 32 lähiopetuspäivää (20 op) ja väliaikana ennakko- ja jälkitehtäviä ja reflektointia sekä yhden opetusosion ja kahden aamuvirittäytymisen toteutuksen.

OSA I Työnohjauksen perusteet

Jakso 1: Johdantoseminaari: Mitä on työnohjaus? 24.-25.11.2022

Jakso 2: Työnohjauksen viitekehys ja tutkimusperustaisuus, 19.-20.1.2023

Jakso 3: Ihminen toimijana työelämässä, 2.-3.3.2023

Jakso 4: Tunteva ja tietävä ihminen vuorovaikuttajana, 4.-5.5.2023

Jakso 5: Aikuinen oppijana, 8.-9.6.2023

OSA II Työnohjauksen lähestymistapoja

Jakso 6: Fasilitointi osallistamisena, syksy 2023

Jakso 7: Fasilitointi oppimisen ohjaamisena

Jakso 8: Retriitti: Mindfulness – läsnäolon taito ohjauksessa

Jakso 9: Coaching ratkaisukeskeisenä ohjauksena

Jakso 10: Coaching – ohjaustyylejä, -menetelmiä ja työkaluja

OSA III Työnohjauksen erityiskysymyksiä

Jakso 11: Työyhteisöt ja organisaatiot työympäristönä

Jakso 12: Johtajuus ja johdon työnohjaus

Jakso 13: Palvelujen tuotteistaminen ja markkinointi

Jakso 14: Työhyvinvoinnin tukeminen

OSA IV Työnohjaajana kehittyminen

Jakso 15: Ohjauksen arviointi ja lopputöiden esittely

Jakso 16: Oman oppimisen arviointi ja lopputöiden esittely sekä loppupalautte

Lähiopiskelujaksot toteutetaan pääosin Helsingin yliopiston keskustakampuksen tiloissa.

Lähiopiskelupäivien kesto on normaalisti klo 9.00–16.00.

Työnohjaajalta saatu koulutustyönohjaus

Koulutustyönohjaus (7 op) tukee työnohjausharjoittelua. Lähijaksojen aikana pääkouluttajat sekä yksi ulkopuolinen työnohjaaja antavat yhteensä 56 tuntia koulutustyönohjausta.

Koulutusryhmä jaetaan kolmeen pienempään ryhmään. Jokainen ryhmä saa työnohjausta kultakin kolmelta ohjaajalta vähintään neljä kertaa. Näin osallistujat saavat mahdollisuuden tutustua erilaisiin ohjaustyyliin ja toimintatapoihin.

Vertaisryhmät

Koulutus sisältää 70 tuntia vertaisryhmätyöskentelyä (5 op) koulutuksen aikana. Tapaamisten ajankohdat ja pituus ovat ryhmän valitsemat.

Kaikki osallistuvat yhden, koko koulutuksen ajan kokoontuvan, 4-5 hengen vertaisryhmän työskentelyyn. Ryhmät sopivat itse kokoontumistiheydensä ja -aikansa, niin että kaikki ryhmän jäsenet saavat tarvittavat 70 tuntia kokoon.

Vertaisryhmätyöskentelyn tehtävänä on tukea osallistujien teoreettista opiskelua ja työnohjaajaksi kasvamista. Lisäksi vertaisryhmät osallistuvat lähipäivien valmisteluun. Ryhmät saavat kouluttajilta tukea ja ohjeistusta työskentelyynsä. Ryhmät tekevät jokaisesta tapaamisesta muistion sekä raportoivat kirjallisesti lukukausien lopussa edistymisestään.

Työnohjausharjoittelu koulutuksen aikana

Koulutus sisältää yhteensä 120 tuntia sekä ryhmä- että yksilöohjausharjoittelua (15 op) koulutuksen aikana. Kokonaismäärästä työnohjausharjoittelua on vähintään 80 tuntia sisältäen sekä ryhmä- että yksilöohjauksia ja vertaistyönohjausta ja ulkopuolisten ohjattavien työnohjausta.

40 tuntia voi olla coaching-, fasilitointi- tai mindfulness-ohjauksen harjoittelua. Harjoitteluun sisältyy ohjaustilanteiden videointia ja niiden analysointia. Työnohjausharjoittelun tarkoituksena on taata riittävä käytännön harjoittelu ja kokemus opittavista asioista. Harjoittelun kautta osaaminen ja lisäosaamisen tarve todentuu.

Työnohjausmahdollisuuksia kannattaa kysyä omasta ammatillisesta verkostosta sekä toisilta osallistujilta. Monet järjestöt ja organisaatiot ottavat esimerkiksi mielellään vastaan ilmaista työnohjausta.

Työnohjausharjoittelu onkin hyvä olla maksutonta tai alennetulla hinnalla annettavaa. Ohjattaville on myös kerrottava työnohjauksen harjoitteluluonteesta sekä siitä tuesta, jota koulutus tarjoaa. Coaching-, fasilitointi- ja mindfulness-harjoittelua voi toteutua myös omassa työyhteisössä tai organisaatiossa.

Muu ohjattu etäopiskelu

Kirjallisuus- ja kirjallisuusreferaattitehtävät (10 op): Koulutusohjelman aikana tehdään myös kirjallisuus- ja tutkimusreferaatteja. Osallistujat saavat koulutuksen alussa kirjallisuuslistan, jonka sisällöstä osa on pakollista ja osa valinnaista luettavaa. Osallistujan on osoitettava, että hän on lukenut koulutuksen aikana vähintään 2000 sivua alan kirjallisuutta.

Henkilökohtainen työnohjaajan käsikirja prosessikirjoittamisena (7 op): Koulutuksen aikana tapahtuvan oppimisprosessin tukena jokainen osallistuja dokumentoi ajatteluaan, työskentelyään ja oppimaansa omaan henkilökohtaiseen ”työnohjaajan käsikirjaan”. Reflektoitavat aihealueet nousevat koulutuksessa käsiteltävistä teemoista, lähipäivien ennakkotehtävistä ja muista kirjallisista tehtävistä. Lähiopetuspäivien, vertaisryhmätapaamisten sekä työnohjausharjoittelujen jälkeen osallistujat reflektioivat kokemaansa ja täydentävät tekstiään. Koulutuksen lopussa kukin tarkastelee ja reflektoi omaa oppimisprosessiaan ja kasvuaan kirjoittamansa koosteen pohjalta.

Lopputyö/kehittämistehtävä 6 op: Koulutuksessa jokainen osallistuja valitsee oman mielenkiintonsa mukaan kehittämishankkeen tai jonkin teeman, jota lähtee tutkimaan ja kehittämään. Lopputyön tarkoituksena on tuottaa uusia ideoita ja merkityksiä työnohjaukseen paitsi tekijälle itselleen, myös muulle ryhmälle ja työnohjauksen kentälle. Lopputöihin ja niiden ideoiden jakamiseen keskitytään kahdella viimeisellä lähiopetusjaksolla.

Oppimisympäristö: Oppimisympäristö on HY+:n käyttämä Moodle-oppimisympäristö. Oppimisympäristöä käytetään reflektointiin, tiedon jakeluun, koulutuksen arviointiin ja ajatusten sekä oppimateriaalien työstämiseen.

VALINTAKRITEERIT

Opiskelijan henkilökohtainen soveltuvuus opiskeluun ja työnohjaajaksi arvioidaan hakemuksen ja haastattelun perusteella.

Koulutukseen hakeutuminen edellyttää vähintään ammatillista koulutusta ja tutkinnon jälkeistä työkokemusta vähintään 5 vuotta sekä kokemusta työnohjauksesta tai sitä vastaavasta ohjauksellisesta prosessista.

PROSESSIN VETÄJÄT JA KOULUTTAJAT

Toisena pääkouluttajana toimii VTL, FT, sosiaalipsykologi, työnohjaaja (STOry), **Saara Repo** Helsingin yliopistosta ja Repopresence Oy:stä. Hän on toiminut työnohjaajana vuodesta 2000. Repo on yhteisöllisen ja ryhmien oppimisen asiantuntija ja kirjoittanut kirjan *Innostu ryhmästä Miten ohjata oppivaa yhteisöä* (Repo-Kaarento, S. 2007, Kansanvalistusseura). Lisäksi hän on kirjoittanut useita tieteellisiä julkaisuja oppimisesta, opettamisesta, kehittämisestä, ryhmistä ja mindfulnessista. Repo on fasilitoinut useita muutosprosesseja eri organisaatioissa. Hän on mindfulness-ohjaaja ja tutkinut mindfulnessia osana hyvinvointia ja terveydenhuollon alan koulutusta. Repo on tällä hetkellä toimivapaalla tehtävästään pedagogisena yliopistonlehtorina Helsingin yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa. Hän on kehittänyt tutkimusperustaisesti yliopisto-opetusta Helsingin yliopiston eri yksiköissä 20 vuoden ajan. Kouluttajana hänen vahvuutensa on teoreettinen ja tutkimusperustainen tieto yhdistettynä yli 30 vuoden opettajakokemukseen aikuis- ja yliopistokoulutuksessa.
www.repopresence.fi

Toisena pääkouluttajana toimii arkkitehti, PhD, työnohjaaja, yrittäjä **Anu Yanar** Menestystekijät Oy:stä. Hänellä on pitkä kokemus tekniikan alan yliopisto-opetuksen kehittämisestä, yliopistopedagogisesta kouluttamisesta sekä opetuksen johtamisen asiantuntijana toimimisesta Aalto-yliopistossa. Hän on toiminut panelistina useissa korkeakoulujen laatu- ja laatujärjestelmien auditoinneissa ja koulutuksen laadun arvioinneissa Suomessa ja Norjassa. Yrittäjänä hän kehittää, kouluttaa ja valmentaa osallistavan ja coachaavan johtamisen taitoja sekä tukee osallistavan toimintakulttuurin kehittämisprosesseja. Yanar kouluttaa myös mentorointia ja toimii mentorina mm. tuotekehityksen erikoisammattitutkintoa suorittaville yrittäjille. Kouluttajana hänen vahvuutenaan on tiedon visualisointitaidon lisäksi voimaannuttava tapa kuunnella sekä taito nähdä käsiteltävät asiat osana laajempaa systeemistä kokonaisuutta. (www.anuyanar.fi)

Kolmantena koulutustyönohjaajana sekä yhtenä vierailevana kouluttajana toimii KM, työnohjaaja (STOry), toto, coach (PCC) **Päivi Kupias**. Hän on toiminut yli 20 vuotta erilaisissa ohjaus-, valmennus- ja kehittämis tehtävissä perehtyen erityisesti oppimiseen ja sen

edistämiseen yksilö-, ryhmä- ja organisaatiotasolla. Kupiaksella on pitkä ja laaja kokemus ryhmien ja yksilöiden ohjaajien valmentamisesta erilaisissa organisaatioissa. Hän toimii useiden yksilöiden ja ryhmien työnohjaajana ja coachina. Kupias on myös kirjoittanut ohjausta ja oppimisen edistämistä käsitteleviä kirjoja. Ohjaajana ja valmentajana hän on innostava sekä osallistujien osaamista ja näkökulmia arvostava. (www.tevere.fi)

Koulutuksen suunnittelijana ja koordinaattorina toimii FM, Helsingin yliopiston koulutus- ja kehittämispalvelut HY+:n kehittämisspäällikkö **Sari Laurila**, joka on työnohjaaja/prosessikonsultti, coach ja kehittämisasiantuntija. Hänellä on pitkä työkokemus erilaisten koulutusten, oppimisprosessien ja valmennusten suunnittelijana.

Varaamme oikeuden koulutusohjelman muutoksiin.